

Tertib
8
14
melidir.

1 den 25 şe kadar kupon toplayıp idaremize getiren okuyucularımız 16: kuruşluk altı kitabı 50 kuruş mukabilinde alacaklardır. Taşra okuyucularımız ayrıca 15 kuruş posta ücreti göndermelidir.

İzmirdeki Atatürk konağı müze oluyor

İzmir, 13 (A. A.) — Birinci kordondaki Atatürk konağının İzmir belediyesince müze haline ifrağı kararlaştırılmıştır.

CUMARTESİ 14 EYLÜL 1940

YIL: 23 * SAYI: 8147

İDARE EVİ: Ankara Cad. İSTANBUL * Telgraf: VAKIT * Posta kutusu: 46 * Telefon: 21413 (Yazı) - 24370 (İdare)

inönü

Bugünlerde İzmirli şereflendirecek Başvekil dün akşam İzmir'e gitti

Ankaradan gelen haberlere göre Millî Şefimiz İsmet İnönü'nün bugünlerde İzmirli şereflendirmeleri muhtemeldir. İnönü Fuarı gezecekler ve Ege mmtakasının iktisadî vaziyeti etrafında tetkikler yapacaklardır.

Başvekil İzmir'e gitti
Ankara, 13 (A. A.) — Başvekil Doktor Refik Saydam bu akşam eksprese bağlanan hızlı vagonlarla İzmir'e müteveccihen sehrimizden ayrılmıştır.

Başvekil, istasyonda, vekiller, C. H. Partisi genel sekreteri, mebuslar, devlet şurası ve divan muhasebat reisleri, askerî ve mülki erkân tarafından uğurlanmıştır.

Londra ve Berlindeki yangınlar

Yalnız iki memleketi değil, Avrupa medeniyetini yakmaktadır

Yazan: ASIM US

Almanlar İngiliz harp tayyarelerini Berlin, Hamburg gibi şehirler üzerine atıldıkları yangın bombalarından şikâyet başladılar. Bu şikâyetler arasında (gayri insani) kelimesinin de telâffuz edildiğini işitiyoruz. Almanyada mesken ve yiyecek namına ne varsa bilhassa bunların sistematik bir şekilde tahrip edilmesi şüphesiz Alman milleti için olduğu kadar bu faciaya şahit olan bitaraf milletler için de acı bir şeydir.

Fakat bu facia karşısında Almanların insanlık âleminde karşı yüseltilikleri şikâyet sesini dinlerken Alman harp tayyarelerinin her gün İngiltere şehirlerini, bu arada Londra merkezini bombardıman etmekte olmalarını hatırlamamak nasıl mümkün olabilir?

Bizim türkiyemizde bir atalar sözü var: "İğneyi iptida kendine, sonra çuvaldızı başkasına sokarlar. Umumiyetle insanlar arasındaki münasebetlerde doğru olan bu kaide milletler ve devletler arasında cereyan eden harplerde de tatbik olunabilir. Bu noktadan bakılınca Britanyaya en şiddetli hava hücumları yapan Almanların İngilizler tarafından kendi memleketlerine mukabil hücum gelince şikâyet etmeleri başkala. rma çuvaldız darbesini hoş bulan bir adamın kendisinin iğne acısına tahammül edememesi demek değil midir?

Hitler son nutkunda hava taarruzlarından bahsederken şöyle demişti:

"— Bana İngiltereyi tahrip ediyorsunuz, diyorlar. İngilizler AL manyaya hava taarruzları yapmakta devam ederse tahrip etmekle kalmıyacağım. Britanya memleketini tamamen sileceğim; onu yer ile yeksân edeceğim. İngilizler AL manyaya bir bomba atarsa ben bin bomba atacağım."

Bu sözlerden çıkan manaya göre Alman Führeri istiyor ki Alman tayyareleri İngiltereye gitsin, bu memleketi bombardıman etsin; fakat İngilizler bu taarruzlara karşı hiç ses çıkarmasın. Bilmiyoruz dünyanın hangi devrinde böyle bir harp kâidesi görülmüştür?

Bize kalırsa İngiltere ile Almanya arasında şu bir hafta içinde cereyan eden hava harbi Hitlerin hesabında yanıldığını göstermiştir. Hitler hava hâkimiyetinin Almanya'da olduğu kanaatinde idi; bu hâkimiyet sayesinde kusa bir zaman

(Devamı 2 ncide)

Finike sahillerinde iki İtalyan tayyaresi battı

Üçüncü bir tayyare de Finikede Beymelik köyüne indi İki zabıt ve beş nefer nazaret altına alındılar

Ankara, 13 (A. A.) — 8/9 Eylül 1940 gecesi Finike sahillerine iki İtalyan harp tayyaresinin arıza neticesinde indiği ve mürettebatından altı kişinin bir müddet sonra mezkûr mahalle gelen ve üç İtalyan imdadı sıhhi tayyaresi tarafından alınıp götürüldüğü haber alınmıştır. Mezkûr tayyare mürettebatından karaya çıkarılan bir İtalyan zabiti enterne edilecektir. Diğer tayyareler bir müddet sonra batmıştır.

Ankara, 13 (A. A.) — 9 Eylül günü bir İtalyan harp tayyaresinin Finike sahillerimizde Dalayan mevkiinde Beymelik köyü önündeki düzlüğe indiği ve bu tayyarenin mahalli makamlarımız tarafından tahtı muhafaza, ya alarak silâhtan tecrid edildiği ve biri zabıt olmak üzere altı kişiden mürekkep mürettebatının enterne edileceği haber alınmıştır.

Sabık Mısır başvekil Ziver Paşa İzmir fuarı eşsiz bir eserdir, diyor

İzmir, 13 (A. A.) — Fuarı ziyarete maksadıyla sehrimizde bulunmakta olan sabık Mısır Başvekil Ziver Paşa, yaptıkları muhtelif gezintilerle İzmir Kültürpark ve Fuarı hakkındaki intibalarını Fuar hatıra defterine yazdığı şu cümlelerle ifade etmiştir: (Devamı 2 ncide)

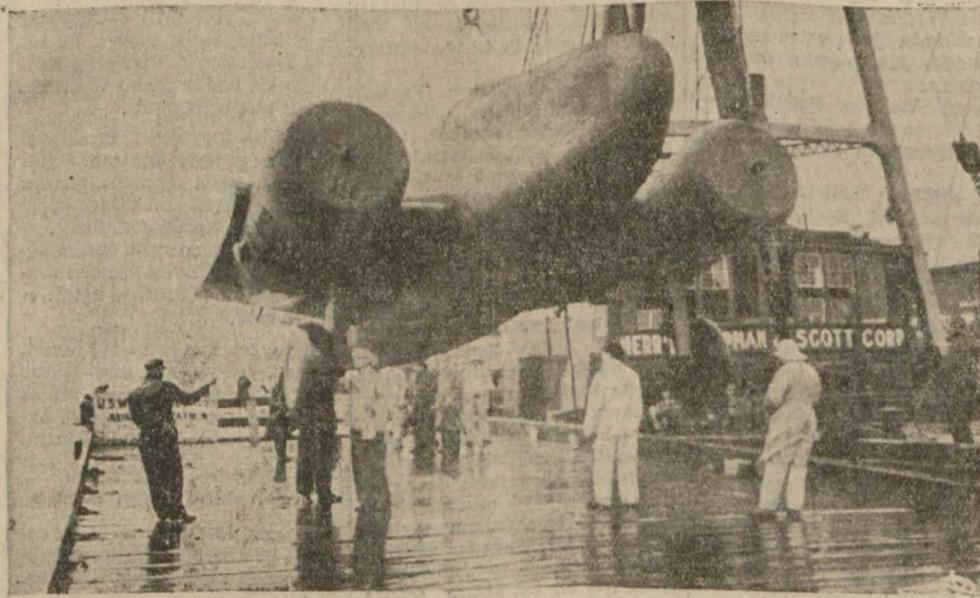
Yakında "Vakit," sütunlarında
Meşhur Mizancı Murat Beyin neşrolunmamış bir eseri
Beykozdan İrvaya İrvadan Alemdağına

Mizancı Murat Bey merhum

Ahmet Mithat Efendi merhumun kütüphanesinde çıkan bu güzel seyahat yazısını yakında Vakit'te zevk ve merakla okuyacaksınız.

İstanbul tüccar ve sanayicileri Hava Kurumuna yardıma koşuyor

Amerikada yapıp İngiltereye satılan ağır bombardıman tayyarelerinden biri vapurdan çıkarılıyor

Komitelerin tam faaliyete geçmemiş olmalarına rağmen Bir ayda 100.000 lira toplandı

Hava Kurumuna yardım faaliyeti ticaret ve sanayi muhitlerinde de çok fazlaşmıştır. Tüccarlarımız ve sanayicilerimiz birbirleriyle yarış ederek yardımlarda bulunmaktadırlar. İthalât ve ihracat birlikleriyle sanayi birliği de aralarında birer komite seçmişlerdir. Bu komiteler bütün tüccarlarla derhal temasa geçerek yapacakları yardımı tespit etmektedir. Bir ay içinde henüz komiteler tam faaliyete geçmemiş oldukları halde 100 bin liradan fazla para toplanmıştır.

italya Mısıra tecavüz etmiyecekmiş

(Yazısı 2 ncide)

Sovyetler Birliği

Tuna meselelerinin haline iştirak etmek istediğini Almanyaya bildirdi

Keyfiyet hariciye komiser muavini tarafından Alman sefirine tebliğ edildi

Romen kudut muhafızlarının yeni bir hareketi de protesto olundu

Moskova, 13 (A. A.) — Tas ajansı bildiriyor: Mevcut tuna enternasyonal statüsü tadilat yapmak maksadıyla Alman hükümeti tarafından Viyanada bir enternasyonal Tu. (Devamı 2 ncide)

Türk-Alman ticaret muahedesi

Türk — Alman ticaret muahedesi henüz tasdik edilmediği için meriyet mevkiine girmediğine dair gazetelerde bazı neşriyat vuku buluyor. Tahkikatımıza göre bu neşriyatta tashihe muhtaç bir nokta vardır. Türk — Alman ticaret muahedesi Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından tasdik edilmiştir. Alman hükümeti tarafından şimdiden muahedenin meriyete girmesini temin için nota ile hariciyemize tebliğat yapılmıştır. Bu itibarla bugün Türk-Alman muahedesi mucibince iki memleket arasında eşya mübadelesine hukuken bir mani yoktur. Ancak AL manyadan henüz memleketimize ihracat başlamamıştır. Türkiyeden ihraç edilecek malların, yani Almanlar tarafından satın alınması arzu edilen ticaret eşyasının fiyatları tesbit olunmamıştır. Muahede mucibince Almanya ile Türkiye arasında ithalât ve ihracat muamelesinin henüz faal bir safhaya girmemiş olmasının sebebi bundan ibaretir.

Bukingam sarayına dün bombalar atıldı

Kral ve kraliçeye birşey olmadı 78 Alman tayyaresi düşürüldü

Alman tayyareleri yeni baraj ateşini zor geçiriyorlar

(Yazısı 2 ncide)

Peten hükümeti İtalyanın iki isteğini reddetti

Peten ya çekilecek veya Alman işgali teşmil edilecek

Newyork, 13 (A. A.) — Røyetter ajansından:

İyi bir menbada bildirildiğine göre, Peten hükümetinden İtalya, Şimalî Afrikadaki bütün Fransız kıtaatının terhisini, Almanya da işgali altında bulunan Fransadaki işe mevad stoklarının yüzde 58 zinin teslimini istemiştir.

Bu iki talebin reddedilmiş olduğu rivayet edilmektedir. Vaşingtondaki diplomasi mahafiline tahmin edildiğine göre bu reddin netayici Peten hükümetinin ve işgal altında olmayan Fransanın akibeti üzerinde şiddetle hissedilecektir.

(Devamı 2 ncide)

Kuvvetli İngiliz hava filoları Berlinde şimendifer istasyonlarını bombaladılar

Londra, 13 (A. A.) — Røyetter ajansı hususi kablo ile bildiriyor: Dün gece zarfında İngiliz bombardıman tayyarelerinin Berlin üzerine yine büyük bir akın yapmış oldukları resmen bildirilmektedir. Potsdam ve Anhalter şimendifer

(Devamı 2 ncide)

Panorama gazinosunda kanlı bir kavga

Bir polis arkadaşı diğer bir polisi tabanca ile vurdu

(Yazısı 5 inci sayfada)

Kısa sütunlar:

Elzem bir inkılâp

— Zihniyet inkılâbı —

Yazan: Fazıl Ahmed Aykaç

Fertler gibi devletler de bir takım âdi ihtirasları tahakkuk ettirmekte bazan büyük bir muvaffakiyet tevchüm ediyorlar. Halbuki bugün herhangi bir hak-sızlık pahasına temin olunan küçük menfaatlerin gelecekte ne muazzam felâketlere kapı açtığı daima görülüyor. Tabii değil mi, herkes bütün cihan mukadderatına hâkim sanılan nice devlet adamlarının dalavereci borsa komisyoncusundan daha ileri bir zihniyet taşıyacağını ümit eder. Maamafih her vakit hakikat böyle değildir.

Nice meşhur diplomatın ve siyasinin ciltler tutan hatıratını okuyun; hemen anlarsınız ki kendilerinin görebildikleri kabalıklardan ziyade göremedikleri incelikler dikkate değer mahiyette bulunuyor. İşte bugün ortada yalnız kadavra-sı kalan Versay muahedesi. Bunu yapanlar ne kadar (ceberut) içinde idiler biliriz. Fakat netice malûm. Ancak hiç zannedilmesin ki şu saatte dünyaya yeni nizam vermeyi isteyenlerin zihniyeti başka türlüdür. Maalesef hayır! Ne bil-

(Lâtfen sayfayı çeviriniz)

Hâdiseler arasında

Buğday, arpa, mısır ihracatı memnuiyeti

Hükümet bir kararname ile buğday, arpa, mısır ihracatı muvakkat surette menetti. Bu kararın alınmasında sebep şüphesiz yeni istihsal mevsninin vereceği neticeyi tesbit etmek ve melekletin ihtiyaçlarına göre ihraç hareketlerini tanzim edilebilir.

Herhangi bir madde hakkında ihraç memnuiyeti yolunda karar verilmesi piyasada fiyatların düşüklüğüne doğru bir tesir yapar. Bu defaki karar da aynı şekilde tesir göstermesi tabiidir. Bundan başka haricetki buğday, arpa ve mısır taleplerinin çokluğunu düşünerek ihraç maksadıyla stok yapmış olanlar bulunduğundan bu tesirin nisbeten daha şiddetli olması lâzım gelir.

İşte bu ciheti dikkate alan hükümet piyasada fiyat düşüklüğüne mahal vermemek dolayısıyla hem stok yapmış tüccarın, hem de henüz mallarını satmamış olan müstahsillerin zararlarını mücip olmak için toprak mahsulleri ofisi vasıtasıyla mübayaatta bulunmağı ve fiyatları muayyen bir seviyede tutmayı kararlaştırmıştır.

Diğer taraftan artık meriyet mevkinde girmiş olan Türk — Alman ticaret muahedesi mücbince bu memleketle ihraç oluncak maddeler arasında buğday, arpa, mısır gibi gıda maddeleri de mevcut olduğundan ihraç memnuiyeti uzun zaman sürmeyecek, kısa bir müddet sonra Almanya'ya ihraç hareketi başlayacaktır.

Bugün buğday fiyatları cinslerine göre 6—7,15 kuruş arasındadır. Arpalar Anadolu teslimatı olmak üzere 4.20 kuruştur.

Malûmdur ki geçen sene hükümet müstahsilleri fazla ekmeğe teşvik etmişti. Çiftçiler de ellerinde olan her vasıta mübayaatta ederek istihsal artırıma çalışmıştı. Hamdolsun, Trakya muhiti müstesna olarak Anadolu'nun her men her tarafında bu istihsal mevsnini büyük bir bolluk vardır. Bu bolluktan müstahsillerin istifade edilemesi gelecek sene için de çalışmaları için lüzumludur. Fiyatlar düşer de müstahsil istihsal ettiği mallarından zarar görürse bundan dolayısıyla memleket zarar görecektir. Onun için buğday, arpa, mısır ihracatı memnuiyeti bir taraftan tatbik edilirken diğer taraftan toprak mahsulleri ofisi vasıtasıyla memleket dahilinde fiyatların düşmesini temin etmek millî bir vazifedir.

Fiyat fabrikalarında patlayan bomba

Torino, 13 (A.A.) — Stefani Ajansından:

Bundan bir kaç gün evvel Fiat - Mirafiori fabrikasını bombardıman etmeğe teşebbüs etmiş olan İngiliz tayyarelerinin atması oldukları ve henüz patlamamış bir bombayı yerinden kaldırmak isteyen beş asker ile bir sivil telef olmuşlardır. Bir kaç yaralı da vardır.

Hiyusun demeyin; çünkü her söyledikleri söz ve yaptıkları hareket buna en büyük delildir. Fikretin dediği gibi "Aynı çamurdan bu yıldırm." Lâkin tarih istisnasız olarak gösteriyor: Azamet hastalığı ve hürs âfeti içinde zayıf millet soygunculuğuna çıkanların kendileri de bir gün devriliyor, kurdıkları nizamlar da! Ancak en acıklı taraf başkadır. Yükalan şey, yalnız yapılan sistemlerden ibaret değil, ehemmiyeti yok. Hakikat şudur ki câni beyinleri nazım ihtirasından doğan davalar yalnız milyarlar değil, onlardan çok daha kıymetli bir şey mahvediyor: Milyonlarca mazlum!

Pek haklı olarak iddia edebiliriz; bütün insanlığın en muhtaç olduğu şey, bir zihniyet inkılabıdır. Asır, Jardanberi bir türlü şifa bulamaz, yan bu arsız ve ağzı dolu emperyalist zihniyetinde inkılap! Bu olmazlıkça, kurulacak siyasi ve iktisadi düzen katliyen "rasyonel" olamayacaktır. Ve behemehal fusa ömürlü olacaktır.

Lâkin acaba bu inkılap mümkün mü? Yani beşer denilen mahluğun kalni doysa bile gözü aşıktan kurtulur mu? Ebediyen "hayır!" demek için elimizde hak yok. Lâkin heme nitrif edelim: Bugün nikbin bir ümit besleyebilmek için de hiç bir sebep mevcut değil! Şu halde? Demek ki cevap bir tanedir ve asla unutulmamalıdır: Kuvvetli olmak! Manen ve maddeten!

Fazıl Ahmet AYKAC

Sovyetlerin Alman-yadan talebi

(Baş tarafta 1 incede) na meseleleri eksperleri konferansın toplantıya davet edilmesi hakkında Alman ajansının ve Alman radyosunun verdiği haberlerin yabancı matbuatta intişarı münasebetile, hariciye halk komiser muavini Vişinski, 10 Eylülde Alman büyükelçisi Kont Von Der Schulenburg'u kabul etmiş ve Sovyetler Birliğinin Tuna devleti sıfatile, Tuna sınıra seyrüsefain rejimine lıkayt kalamayacağını ve Tunayı alıkadar eden meselelerin halhale istikrar etmemelik eylemeyeceğini büyük elçiye bildirmiştir. Buna binaen, Sovyet hükümeti, Alman hükümetinden, Tuna enternasyonal meselelerine bakacak Viyana eksperler konferansı hakkında lâzım gelen her türlü malûmatı alacağını ümit etmektedir.

Kont Von Der Schulenburg, bu hususta hükümetinden malûmat istiyeceğini cevaben bildirmiştir.

12 Eylülde, hariciye halk komiser muavini, Romanya elçisi B. Gafenko'yu kabul etmiş ve kendisine aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

11 Eylülde, saat 13 de Çarno, viç'in 34 kilometre cənubu şarkisinde Baloaş dağı civarında bulunan bir Sovyet hudut muhafaza devriye kolu üzerine Romen arazisinden birdenbire silâh ve hafif makineli tüfenk ateşi açılmıştır. Hâdisə mahalline giden diğer bir Sovyet hudut muhafaza grubu üzerine de Romen arazisinden makineli tüfenk ateşi tevcih edilmiştir. Sovyet hudut kıtaları, cevap vermeğe mecbur kalmışlardır.

Sovyet hükümeti şu ciheti de kaydeder ki Romen hudut muhafızları ve Romen kıtaları tarafından yapılan tahrik vakaları hakkında 29 ağustos tarihli Sovyet protesto notasına, Romen hükümeti daha cevap vermemiştir. Fakat yukarıda bildirilmiş olduğu vechile, Romen kıtaları tarafından 11 Eylülde yeni tahrik vakaları yapılmıştır. Bu vakaların kabul edilmez mahiyeti üzerine Sovyet hükümeti yeni den Romen hükümetinin dikkatini celbeder.

Romen elçisi B. Gafenko, Sovyet hükümetinin 29 ağustos tarihli notasına cevabı, hariciye halk komiserliğine 13 Eylülde tevdi etmiş ve bildirmiştir. 11 Eylül hâdisesine gelince, bir tahrikat yapılacak ve suçlular cezalandırılacaktır.

Peten hükümeti

(Baş tarafta 1 incede) böyle bir hal vukuunda Akdeniz mümtakasındaki İngiliz kuvvetleri geniş mikyasta takviye edilmiş olacaktır.

İtalya, Tunusta Fransız kıtalarının mevcudiyetini Mısır'a karşı yapmakta olduğu askeri sefer için ciddi bir tehlike telâki etmektedir.

İyi malûmat almakta olan bir menbada tahmin edildiğine göre nihver devletlerinin Fransa tarafından reddedilmesinin Peten hükümetinin bilmeçuriye çekilmesi veyahut İtalyan - Alman işgalinin Fransanın işgali altında bulunmayan aksammın tamamına veya bir kısmına tesmîli neticesini tevlid edecektir.

Ziver paşa

(Baş tarafta 1 incede) "Hassatan İzmir ve Fuarı ziyaret maksadiyle geldim. Kültürparkımızın ve Fuarmızın ruhlarına cidden inşirah veren ziyarete layik eşsiz bir eserdir. Dünyanın bütün Fuarlarını sık sık ziyaret ettiğim cihetle İzmir Fuarı kadar mükemmel bir Fuar görmediğimi ve saha gineşliği itibariyle de daha mükemmelinin yapılmasına imkân olmadığımı söyleyebilirim. Dünyanın en mükemmel bir Fuarı olmasına namzed bulunan Fuarmıza İzmir ve Kültürparka cidden hayran ve metfun oldum. Umur mi harpten evvel bir kaç keşerler vapur uğraması münasebetile İzmir görmüş ve gezmiştim. Fakat şimdi yeni İzmir çok modern ve sıhhi binalarla tezyin edilmiş buldum. İzmirin istikbal pek parlaktır. Eserlerin uzun tettebbu ve görüşler mahsulü olduğu anlaşıyor. Bu görüş ve

Londra ve Berlindeki yangınlar

Yalnız iki memleketi değil, Avrupa medeniyetini yakmaktadır

(Baş tarafta 1 incede) zarfında İngiltereyi amana getirebileceğini, İngilizlerin Alman hava taarruzları karşısında hiç bir şey yapamayacaklarını düşünüyordu. Halbuki fiiliyat işte bu tahminin doğru olmadığını meydana koymuştur. Hava taarruzlarına karşı büyük şehirlerde geçilmez bir müdafaa sistemi yoktur. Londranın Alman, Berlinin İngiliz tayyareleri tarafından bombardıman edilmesi bu hakikatin en açık bir delilidir. Britanya adasının yanıp yıkılması göze alan İngilizler de Almanya'yı tahrip edebileceklerini bir haftalık tecrübe ile isbat etmişlerdir.

Hitler harbe başlarken Versay muahedesini ortadan kaldırmak maksadını ileriye sürüyordu; asıl Avrupa'ya ve hattâ dünyaya tahakküm etmek arzusunu gizliyordu. Fransayı mağlûp ettikten sonra evvelce kalbinde sakladığı arzularını pervasızca söylemekte artık mahzur görmüyor. İngiliz imparatorluğunu yıkmak, Avrupa'da yeni bir nizam kurmak gibi iddialar bundan başka ne suretle tefsir edilebilir? İngiliz hariciye nazırı Lord Halifax son nutkunda İngilterenin harp gayesine temas ederek Avrupa'da milletlerin hürriyetinden bahsetti. Her milletin mu-kadderatını kendisinin tayin etmesini istedi. Almanyanın da Avrupa'da kendine layık olan mevki almaması tabii bulunduğunu söyledi. Hitlerin nutuklarında ise milletlerin hürriyetlerini ve istikallerini temin için bir tek kelime sarfına lüzum görülmemiştir.

Eğer Alman Führeri ile arkadaşları yalnız Almanyanın değil aynı zamanda insanlığın istikbalini alıkadar iseler Britanya adasına ihraç hareketi için hazırladıkları şu sırada bir taraftan Berlinde, diğer tarafta Londrada çıkan yangın alevlerini gözününe getirmeli, diirler; bu yangınlarm sadece iki memleketi değil, bütün Avrupa medeniyetini yakmakta olduğunu, henüz Avrupa'da muvazenele, ve milletlerin hürriyetine müsten bir imkân bulunduğunu düşünmelidir. Bu son fırsat ta kaçırılırsa son pismanlık fayda vermez.

ASIM US

Kuvvetli İngiliz hava filoları

(Baş tarafta 1 incede)

istasyonların üzerine büyük çapta yangın bombaları düşmüştür. Potsdam istasyonunun yanındaki bina ve demiryolları bombardıman edilmiştir. Her iki istasyonun emtea garlarına bir çok bomba salvo, larmın isabet ettiği görülmüştür.

Yine Berlinde Tiergarten'de bombardıman edilmiştir. Tempelhaus tayyare meydanının üzerine yüksek infilaklı ve yangın bombaları atılmıştır. Berlin üzerindeki bu akkma istikrar etmiş olan bütün tayyarelerimiz avdet etmişlerdir.

Bulgaristana kömür almaya giden üç yelkenli battı

İstanbul liman reislğine dün gelen malûmata göre, Bulgaristana kömür almağa giden üç büyük yelkenli kayık, ani olarak bir fırtınada Bulgar sahillerinde batmışlardır. Bunlar, Hasan kaptanın idaresindeki 22 tonluk Fezylbahir, Mustafa kaptanın idaresindeki 32 tonluk Maşallah ve Ali kaptanın idaresindeki 34 tonluk Hıfzırhahman yelkenlileridir. Bulgaristanın Ahtapolu ve Pire Marko limanlarında bulunurlarken birdenbire şiddetli bir fırtına çıkması, ve üçü de batmıştır. Kurtarılmış olan tayfalar Hasan ve Ahmet kaptanların motörleriyle dün limanımıza gelmişlerdir.

İzmit limanına bağlı 24 tonluk Lütfulhuda yelkenlisi de Bulgaristandan kömür getirirken Rumeli Karaburununun 15 mil açıklarında şiddetli bir fırtınaya yakalanmıştır. Yelkenlinin direkleri kırılmış, yelkenleri parçalanmıştır. Tayfalar birçok defalar ölüm tehlikesi geçirdikten sonra bir tesadüf eseri olarak boğazı tutabilmişlerdir.

İzmit limanına bağlı 24 tonluk Lütfulhuda yelkenlisi de Bulgaristandan kömür getirirken Rumeli Karaburununun 15 mil açıklarında şiddetli bir fırtınaya yakalanmıştır. Yelkenlinin direkleri kırılmış, yelkenleri parçalanmıştır. Tayfalar birçok defalar ölüm tehlikesi geçirdikten sonra bir tesadüf eseri olarak boğazı tutabilmişlerdir.

İzmirde üzüm ve incir piyasası açıldı

Bukingham sarayı bombalandı

Londra, 13 (A.A.) — İstihbarat nezaretinin neşrettiği bir tebliğ nazaran bu sabah Buckingham sarayına bombalar atılmıştır. Hasar azdır.

O sırada sarayda bulunan kral ve kraliçeye bir şey olmamıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Tayyare dafii bataryaların topları, bu sabah Londranın cənubu şarkı mntakasında tehlike işareti verilmiş ve rilmaz ateş açılmışlardır.

Düşman tayyareleri, kendilerini nazardan gizleyen alçaktaki bulutların arkasında kaybolmuşlardır. İşe giden birçok Londralılar sükün ile yollarına devam etmişlerdir.

Alman bombalarının hasara uğratmış olduğu tarihi âbideler arasında 8 kilise bulunduğu tasrih edilmektedir.

Diğer taraftan Sən - Pol kilisesinin temelleri yakınına düşmüş olan tehirlı bombaların Anbean infilak ederek dokuzuncu bir kiliseyi hasara uğratmasından korkulmaktadır.

Evvelki geceki hücum tafsilâtı

Londra, 13 (A.A.) — Hava nezareti ile anavatan emniyeti nezareti taraflarından tebliğ olunmuştur:

Düşmanın dün geceki hava taarruzları, pek o kadar şiddetli olmamakla beraber, büyük Britanyanın muhtelif mmtakalarına tevcih edilmiştir. Yalnız veyahut küçük filolar halinde hareket icra eden düşman tayyarelerine karşı muhtelif noktalarda tayyare dafii bataryalarımız tarafından şiddetli endahlara icra edilmiştir.

Londraya ve civarına yangın çıkaran bombalarla yüksek infilaklı bombalar atılmıştır. Bazı noktalarda yangınlar çıkmıştır. Bu yangınlar, derhal bastırılmıştır. Hasarat, evvelki geceki hasaratın dunduradur.

Telefat hakkında tam tafsilât yoktur. Maamafih şimdiye kadar alınan raporlar, Londra mntakasındaki maktul ve mecruhlar miktarının pek az olduğunu göstermektedir.

Lancashire'in iki şehri ile Londranın şark çemberine dahil bir şehir birtakım evler tahrip edilmiştir. Telefat ve yaralı miktarı pek azdır.

Diğer noktalarda da hasarat cüzi ve telefat miktarı ehemmiyetsizdir.

Yeni baraj ateşi

Londra, 13 (A.A.) — Londrada salâhiyyetler bir menbada bildirildiğine göre, hava dafii bataryalarının yerleri değiştirilmiştir. Şimdi, Alman pilotları, fevkalâde şiddetli bir baraj ateşine tâbi tutulmuş bulunmaktadırlar.

Alman işgal ordusunun masrafını Fransa ödeyecek

Masraf günde 20 milyon mark

Vişi, 13 (A. A.) — Havas bildiriyor:

"İşgal ordusunun masrafı, hakkındaki kanun, yarım resmî gazetede neşrolunacaktır. Bu kanun mücbince, masraflar için hususî bir hesap açılacaktır. Bu kanun aynı zamanda, devlet ile Fransa bankası arasında, Alman işgal ordusunun masraflarını karşılamak üzere hazine emrine 50 milyar avans verilmesi hakkında akdolunan mukaveleyi de tasdik etmektedir.

Alman hükümeti, Alman işgal ordusunun masrafını, mütarekenin akti tarihi olan 25 hazirandan itibaren günde 20 milyon mark olarak tespit etmiştir.

ilk üzüm on yedi kuruştan satıldı

İzmir, 13 (A.A.) — Bu yılın yeni üzüm ve incir piyasaları bugün müttad merasimle açılmıştır. İlk üzüm mübayaası tarım satış kooperatifleri birliği tarafından 17 kuruştan yapılmıştır. Dün akşama kadar üzümün numaralarına göre on buçuktan 24 kuruşa kadar 4350 çuval üzüm satılmıştır. Şimdiye kadar mutavassıtların mağazalarında satılan incirler de dün ilk defa olarak teşhir edilen numunelerine göre borsada piyasaları açılmış ve ilk mübayaaya yine tarım satış kooperatifleri birliği tarafından on iki kuruştan yapılmıştır. Akşama kadar derecelerine göre yedi kuruştan on sekiz kuruşa kadar 2.165 çuval incir satılmıştır.

İtalya Mısır teca-vüz etmeyecekmiş

Londra, 13 (A. A.) — Kahirede negredilen bir resmî tebliğde, bir İngiliz keşif kolunun Kenya cephesinde 300 kilometrelik düşman arazisi dahiline girdiği ve küçük düşman müfrezelerine ağır ziyat verdirdiği bildirilmektedir.

Kahire, 13 (A.A.) — Dün akşamki resmî tebliğ:

Dün İngiliz kuvvetleri Şarkî Libyada Amseati bombardıman ederek yangınlar çıkarmıştır. Derne'nin tayyare meydanında bulunan tayyareler üzerine bombalar atılmıştır. Bardia üzerinden yapılan bombardımanda yangınlar çıkarılmıştır. Derne'nin liman tesisatı ve rhtımlarında da yangınlar müşahade edilmiştir.

Mena - Matruh üzerinde yapılmış olan akın teşebbüsleri esnasında düşmanın hayli ziyatı olmuşdur. Dokuz Eylül günü Cənubl Afrika hava kuvvetleri Habesistanda Scasciamanna'ya bombardıman ederek yerde duran Savoia tipindeki tayyareleri tamamen yakmıştır.

İtalya Mısır tecavüz etmeyecekmiş

Roma, 13 (A.A.) — Stefani ajansından:

Salâhiyyetler mahafilde İtalyan Mısır karşı bir hareket icra etmeyeceğine dair ecebi memleketlerde deveren eden şayialar teyit edilmektedir. İtalyan yüksek ku-mandanlığının bu bapta bir güna malûmat vermemiş olduğu beyan edilmektedir.

Ansaldo aksini söylüyor

Roma, 13 (A.A.) — D.N.B. Telegro gazetesinin direktörü Ansaldo, radyoda İtalyan ordusuna hitaben yaptığı konuşmada İngiltere — Libya cephesinin katı stratejik ehemmiyetini belirtmiş ve şöyle demiştir:

Pek yakın bir zamanda tesiri Londra üzerine atılan son bombaların tesirini geçecek bir bombanın Londra semasında patlaması pek muhtemeldir. Bu bombayı İs. kenderiyeden almamak bir telgraf teşkil edecektir. Bu telgrafın muhteviyatı henüz bildirilemez. Fakat tahmin etmek pek mümkündür.

GÜNÜN AKISLARI

Eminönü Halkevi açılmak üzere iken...

İÇİMDE hoş bir sevinç var. Mânasını hayalimle büyüttüğüm bir sevinç. Aylardır, hattâ senelerdir önünden gelip geçtikçe bir kat daha yükselen, gineşleyen Eminönü Halkevi inşaatını gördükçe, cemiyet ve kültür hayatımızın istikbaline dair her gün yeni ümitlerle doluyordum. İşte o istikbal yer yer bütün memleketi kavrayan bir teşebbüsün canlı neticelerinden biri olarak yakında gerçekleşecek: Bu şehrin İstanbul tarafında tekâşüf etmiş geniş münevver tabakası, sosyal hayatlarının tatsız ve yavan dağınıklığını giderecek cazib bir yuva belirliyor.

Tatsız ve yavan diyorum: Zira kahvelerden kim zevk alıyor? Patişerlerin kuytu ve "sairane", köşelerinden kim bıkınamıştır? Evlerimiz, bütün mefkûre arkadaşlarımızla en canlı ve ideal bir toplantı yeri haline ne dereceye kadar getirilebilir? Millî şahsiyetimiz yeni yeni cevherler açılacak, içtimai hayatımızı daima iletan aşinalıklar ve kaynağın ara daha çok feyz içinde parıldatacak kaç Klüp sayabilirsiniz?

Eminönü Halkevi — her yeşden evvel şunu söyleyeyim ki, bu millî müesseseyi, açılışı tarih günle münasebattar veya diğer herhangi bir YENİ isimle açmalıdır; zira "Eminönü", soluk, bayat ve hafızamıza yer tutması lâzım gelen daha önemli vasıflara nisbetle bir hiç menzilesinde kalmış semt namıdır — bize bu saydığımız ihtiyacı fazlasıyla tatmin edecek yuvalardan biri olacaktır. Bize bu gibi müesseseler, — daha eskik şartlarla bile olsa — herhangi devirde kurulmuşsa, daima râğbet görmüştür. Halkımız sosyal bir halktır. Onun bu temayülünü, en isabetli yollardan elbette ki beslemeğe mecburuz. Artık orada, — millî inkişaf prensiplerimiz dairesinde — ne gibi canlı yenilikler, ne geniş ve kavrayıcı bir organizasyon vücuda getirmek lâzımgeldiğini, müessesenin Yeni başkanından ve meesai arkadaşlarından bekliyoruz.

HİKMETT MÜNİR

KAROL Portekizde

Kral Mişelin annesi Floransadan hareket etti

Madrid, 13 (A.A.) — Stefani ajansından:

İçinde eski Romanya Kralı Karol'un seyahat etmekte olduğu hususî tren, Barselon'a vassıl olmuş ve derhal Valladolid ve medina Kampo'ya gitmek üzere hareket etmiştir.

Tren, bu son noktada Portekiz hududuna vassıl olmuş olmaktadır.

Karol Portekizde yerleşecek

Lizbon, 13 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor:

Matbuat, Portekiz hükümetinin Romanya Kralı Karol ile maiyetindeki zevat için ikamet müsaadesi verdiğini yazmaktadır.

Roma, 13 (A. A.) — D.N.B. bildiriyor:

Romanya valide Kraliçesi Hellene, bugün Floransa'dan Romanyaya hareket etmiştir.

Kordeano için merasim yapıldı

Bükreş, 13 (A.A.) — D.N.B. ajansı bildiriyor:

Bu sabah demirmuhafızlar ölen eski sefleri Kordeano için merasim yapmışlardır. Şimdiki şef Horia Sima bir nutuk söylemiştir.

Yahudiler borsadan çıkarıldı

Bükreş, 13 (A.A.) — Stefani ajansından:

Millî iktisad nezaretinin bir kararnameyi ile Yahudiler, borsalardan çıkarılmışlardır.

Balıkesirde zelzele oldu

Balıkesir, 13 (A.A.) — Bugün saat 18.38 de beş saniye devam eden şiddetli bir yer sarsıntısı olmuştur. Hasar yoktur.

Göçüp düşündükçe:

Aşk dâhisi

"Deha"nın âlemlerinden biri de, erken inkışatır. Viktor Hügo, on beşinde iken yazdığı şiirle, koskoca bir müsabakayı kazanmıştır. "Vagner" in çocukken bestelerile şöret bulduğu söylenir. Bir çok virtüozların da yaşlarla başlarında umulmaz tezahür görülür.

Şimdilerde gerçi böyle inkışatlar görünmüyor. Çağımızın zaten ne sanatta dâhilerce, ne ilimde büyük çaplı adamlara gebe kaldığı yok.

Belki harpten sonra yeni "Napolyon" lar, "Mullege" ler, "Vellington" larla karşılaşacağız. Ama, şimdi ilim ve fen adına yalnız "Mefisto" lar var. Herkes, yeryüzünde yeni bir cehennem âleti keşfetmeye uğraşiyor.

Evet öyle ama, dün İstanbul on beş yaşında bir aşk dâhisine kavuştu. Bu aşk dâhisinin bir de şatafatlı ünvanı var. Kendisine: — Ayvansaray Valântinosu! Diyorlarmış.

Valântino da buluşuk yıkayıcılıktan sinema perdesine ve oradan da gönüller tahtına çıkmış bir âşiktir. Günde iki yüz bin sevda mektubu alır, onun uğruna dünyanın dört köşesinde tonlarla mürekkep bobinlerce kâğıt harcandı.

Daha on altısına varmadan alıma bu "Ayvansaray Valântinosu" damgası vurulan küçük çaplım hiç şüphesiz bu, ilk macerası değildir. Kimse, macerasız sabıkalı olmaz. Sabıkasız da şöret ve damga kazanılmaz.

Demek, "Ayvansaray Valântinosu", bundan evvel de "aşk" ı tanıması kadim hakkında fikir sahibi olmuştu.

Ben, sanırım, ki aşk deniz gibidir. Bir yürekte bu denizin dalgalanması için, o yüreği zamanın oyması lâzım gelir.

Bir sigara tablası kadar dar ve sıg bir gönüle, uçtuğu bir deniz köpük yeleleri kabarmış dalgalar nasıl sıgar?

Böyle düşündüğüm için, "aşk" sözünün geliş güzel kullanımsından hoşlanmam. Aşkı olgun ruhların, engin ufuklu içlerin bir hakkı diye tanıırım.

Fakat şu son hâdise beni şaşırttı. Şimdi: — Aşka da — sanatta olduğu gibi — coşkun bir deha hamlesile yükselmek acaba kabil mi? —

Diye düşünüyorum.

On beşinde bir çocuğa on iki yaşında bir kıızı kaçırmak cüreti, ni veren kuvvet, eğer âşktan değilse, nereden geliyor? —

İşi cehaletle, biraz da yüssüzlüğe vererek bir hükme varmak belki kabildir. Ama, o zaman da kendi hükümümüzün delillerinden kendimiz memnun kalmıyacağız.

HAKKI SÜHA GEZGİN

Pulcunun köşesi

Pul = propaganda

İlk bakışta birbirleriyle hiç te alakası yokmuş gibi görünen bu iki kelime birbirinin mütemmimidir. Hele son iki senedenberi bu inkâr edilemez bir dereceye gelmiştir. Bir vakitler posta pulları, mektup ve havale ücretlerinin tamamen alınmaması kontrol edilemek gayesine ihdas edilen bir vasiyettir. Halbuki bugün ona bu vazife, sinden başka daha bir çok işler yükletilmiştir: Propaganda ve reklam.

Propagandanın silâhsız harp olduğuna taktir eden hükümetler, azami istifadeyi temin için her çareye bas vuruyorlar ve birinci derece de posta pullarına ehemmiyet veriyorlar, ki biz bunu muhtelif vesilelerle çıkardıkları serilerden anlayıyoruz. Bu arada Fransa, Belçika, Holanda başta gelen hükümetlerdendir. Bilhassa Fransa bugün bile bin bir türlü işler arasında, bin bir mahrumiyet içerisinde âdet rekabet edicesine hareket ediyor. Bununla hem kendisine neçten varidat temin ediyor, hem de en basit bir şekilde propagandadaki gayesine ulaşmaya çalışıyor.

Almanyanın propagandaya verdiği ehemmiyet malûm; üzerinde fazla duracak değiliz. Yalnız şunu söylemek isterim: Propaganda için sarfettikleri akılları durduran meblâğlarının büyük bir kısmını yine pul sayesinde temin etmektedirler. Biz bile çıkardıkları harikulâde serilerin nefasetlerine kapılarak alıyor ve onların propagandaya sarfettikleri paralara iştirak etmiş oluyoruz.

Almanlar, son günlerde Helgoland adasının Almanyaya ilhakını 50 inci dönüm yılı hatıra bulmuşlardır. Bu pulda ilk bakışta gözde çarpan iki mühim vasıf vardır:

1 — Helgoland adasının Alman hâkimiyeti altına tam 50 sene evvel girdiği dört kelime ile tebarüz ettirilmiş ve dünyanın en hüra köşelerine kadar sokulmuş; propagandalarını yapmıştır.

2 — Pul kıymeti 1 = 6 + 94 mark olarak tesbit edilmiştir.

Bunun (6) feniki posta idaresinin 94 feniki de propaganda servisine aittir. Bu nisbet her seride aynı değildir. Bazan % 25 e kadar düştüğü de görülür; fakat her ne olursa olsun hükümet, zerre kadar masraf yapmaksızın propaganda servisinin varidatını bunlarla temin eder ve biz bile Alman propagandasına iştirak etmek zaruretinde kalırız.

Bize bu, şunu anlatır: Posta idaresi, muhtelif vesilelerle yeni ve güzel seriler çıkarmalı ve pul propagandasından istifade etmelidir.

Emin Kösemihal

Buğday ve Mısır ihracının men'i muvakkat

Hükümet buğday, arpa ve mısır ihracını menetmiştir. Fakat bu karar bu mahsullerin rekolte vaziyetleri tespit edilinceye kadardır; yani muvakkattir.

Mahsul miktarı resmi olarak tespit edildikten sonra memleket ihtiyacından fazlası için tekrar ihraç müsaadesi verilecektir.

Bu sebeple ihracatın men kararını ile bu maddelerin fiyatlarında bir değişiklik beklemekte doğru değildir.

(Devamı var)

Şehir Haberleri

Köy okulları beş sınıf tedrisatı bu yıl tatbik edilecek

Çifte tedrisat yapan öğretmenler ilâve ücretlerini henüz alamadı

Geçen ders yılı başından itibaren köy okullarında tedrisat üç yıldan beş yıla çıkarılmıştır. Bu karar üzerine geçen yıl dördüncü sınıflar teşekül etmişti. Bu yıl da beşinci sınıflar kurulacak ve tedrisat beş sınıf olarak devam edecektir.

Beş sınıflı bir okulun bir öğretmen tarafından nasıl idare edileceği Maarif Vekâleti tarafından bir broşürle bütün okullara bildirilmiştir.

Broşüre göre tek muallimli köylerde beş sınıf tedrisat bir kısım sınıflar öğleden evvel diğer sınıflar da öğleden sonra olmak üzere çift tedrisat usulü tatbik olunacaktır. Öğretmenlerin çift tedrisat usulü tatbik etmeleri dolayısıyla yaptıkları fazla mesai için kendilerine ayrı bir ücret verilmesi de kararlaştırılmıştır.

Adliye koridorlarında bir hâdise

Bir mevkuf ellerindeki kelepçe ile karşı taraf avukatına vurdu

Dün adliye koridorunda yaralamaktan mevkuf bulunan birisi, mahkemeden çıkar çıkmaz karşı taraf avukatının üzerine hücum etmiş, kelepçeli elleriyle bir kaç defa vurmuş, tekme savurmuştur.

Mütecevaz birkaç ay evvel, Cumburiyet matbaasında çalışırken makine komisyoncusu Alman Villi Blumer'in kendisini iştin çıkardığına kızarak yaralayan Mehmet Alidir.

Mehmet Alinin ikinci ağır cezasındaki muhâkemesi dün son safhasına gelmiş ve müddeiummül muavinini iddianamesini okuyarak maznunun öldürmek kasdiyle vurduğunu ileri sürmüş, 18 sene hapsini istemiştir.

Mehmet Ali müdafaasını yapmış ve muhâkeme karar veril-

mek üzere başka bir güne bırakılmış; mevkuf dışarı çıkarılmıştır.

İşte busıradaki maznun birden, bire jandarmaların elinden kurtulmuş ve Blumer'in avukatı Cavidin üzerine atılarak:

"— Sen hep yalan söyledin. Nihayet beni mahkûm ettireceksin!.. demiş, birkaç yumruk ve tekme savurmuştur.

Avukat Cavit Mehmet Alinin elinden güçlükle kurtarılmış ve Mehmet Ali hakkında bundan dolayı bir zabıt tanzim olunarak dördüncü asliye ceza mahkemesine verilmiştir.

Altın Fiyatı

Altın dün 2080 kuruş üzerinden muamele görmüştür.

Devlet Kusu

Aşk ve macera romanı

Yazan: Moris dö Kobra

Çeviren: Muzaffer Acar

Otelin defterine ismini Madam Löbland diye yazdırmıştı. Ecnebi olduğuna göre tabii bu asıl ismi değildi. Bir akşam gelmiş 8 numarayı Fernand'dan kiralamış ve parasını hemen peşin olarak vermişti. Madam Fernand biraz başışile verilen kirayı gülererek kabul etmiş ve akıma en ufak bir ihtimal bile getirmemişti. O gece saat on birde doğru Madam Löbland yanında smokinli bir erkek olduğu halde otele avdet etmişti. Sözlerimi iyi takip ediniz Mösyö Aleks. Fernand kiracısının bir erkekle döndüğünü görünce telaşlanmış, "yine bu gece otele baskın yapacaklar." diye endişe ederek sabahın saat ikisine kadar etrafı gözlemiş sonra uykusuzluktan bitap düşerek çıkıp yatmıştı.

Ertesi gün öğleye doğru aşkılları uyandırmak üzere odalarına çıkarken merdivende korkudan dili tutulup saçmalayan hizmetçiye rastlamıştı. Hizmetçi:

— Madam, diyordu. Sekiz numaradaki kadının dostu yarı ölü bir halde yatağın üzerinde serili yatıyor. Çok çalışım bir türlü uyanıramadım.

Bunun üzerine Fernand derhal yukarıya koşuyor. Smokinle yatağa uzanmış olan adamı hizmetçi-

Fakülte talebesi yardımcı öğretmenler

Taahhütname vermeğe mecbur tutuluyor

Orta okullarda öğretmen ihtiyacı önlemek üzere Maarif Vekillliği bir yardımcı öğretmen kanunu hazırlamış ve kanun Büyük Millet Meclisi tarafından tasdik edildikten sonra meriyet mevkiiine girmişti.

Resmî orta tedrisat müesseselerinde dört yıldanberi işte bu kanuna uyularak lise mezunları üniversite müdavimleri yardımcı öğretmen olarak istihdam edilmektedir.

Vekillik bu yıldanberi ihtiyar üniversitede talebe bulunanları yardımcı öğretmen tayin ederken bazı şartlar dikkate alınmaya karar vermiştir. Yardımcı öğretmen olmak isteyen her üniversitelinin orta tedrisat müesseselerinde okutacağı dersler fakülte tedrisatı ile alakalı olmalıdır. Talebe öğretmenliğe başlarken Vekâlete bir taahhütname verecektir. Bu taahhütnameye göre, yardımcı öğretmen fakülteyi ikmal ettikten sonra öğretmenlik mesleğinde kalacaktır. Meslekten ayrılmaları öğretmenliğe kabul edilmeyeceklerdir.

Diğer taraftan hususi okul idareleri Maarif Vekâletine yaptığı müracaatlarda resmî okullarda okuduğu gibi aynı şartlar altında okulların yardımcı öğretmen alabilmeleri imkânlarını temin edilmesini istemişlerdir.

Bu müracaat Vekâlet tarafından tetkik edilmektedir. Kabul edildiği takdirde aynı şartlar dahilinde bu ders yılı başında bu okullarda yardımcı öğretmen alacaklardır.

Şehrimizdeki Fransızlar akrabalarına yiyecek gönderiyorlar

Son günlerde şehrimizdeki Fransız aileleri Fransadaki akrabalarına buradan ihracı memnu olmayan gıda maddeleri ve diğer eşyalar göndermeye başlamışlardır. Gümrüklerde bu husustaki ruameleler çok artmıştır.

— 3 —

— Bir kadın, Mösyö Aleks. Fakat ben bütün bunları size anlatmağa çekiniyorum. Evet, evet, bir kadının bir adamı şışlediği oda, dâda aynı yatağa yatmak sizin pek hoşunuza gitmiyecek.

— Yoksa beni küçük bir kız çocuğu yerine mi koyuyorsunuz Mösyö Raul?

— Oh hayır. Hattâ o da komşunuz kamyon şoförü bana geçen gün: "Sekiz numaradaki sıkı delikanlı, doğrusu boy ölçüşmeği aslında istemem..", diyordu. Ama Mösyö Aleks öyle adamlar vardır ki çok kuvvetli bazularına rağmen içleri koftur.. Korkarlar.

— Ben onlardan değilim Mösyö Raul. Evet bir kadının benim o damda bir erkeği öldürmüş olduğunu söylüyordunuz.

— Görüyorsunuz ki bu sizi alâkadar ediyor Mösyö. Madem ki öyle, şimdi sizinle 8 numaraya çıkıp cinayeti ika edilmiş olduğu yerde hikâye edeceğim.

İyi aydınlatılmamış olan dar merdivenlerden yukarıya çıktık. Tecessüsüm uyanmıştı. Doğrusu operada bir gala için bu gecemi fe, da etmezdim.

Mösyö Raul bir sandalyaya oturdu. Ben de eskimiş, yer yer yırtılmış kadife koltuğa gömülmüş, tüm.. Orada anlatıyordun:

— Vakaları o zaman bana anlatmış oldukları gibi hikâye edeceğim. Bir kere düşünün Mösyö. Bahse mevzu katil kadın öyle alelade müşterilerden biri değildir. Ne bir işçi, ne de bir köylü idi. Bu sonradan öğrendiğimize göre yüksek tabakaya mensup bir kadındı.

Politika:

İngiltere müdafaası

Çorçilin radyoda söylediği son nutuk ölüm sağanagının dumandan bir kefen halinde Tayms boylarında dolayacağı tarihi anlarda söylenmiştir. Bu an bin senedir İngiltere tarihinde görülmemiş ve işitilmemiştir.

Normanların istilasından sonra Britanya büyük bir sükün, huzur içinde yaşamıştır. İlk ve orta zamanların tarihi mukadderatını tayin eden büyük kara yolları; İngiltereyi manasız telâkîl ederdi. Çünkü kara yolları Hindistanla Akdeniz arasında en büyük definceleri, gerefleri, sanları servetleri keşfedecek kahramanlara yol vermezge hazırlanıyordu.

Yeni zamanın büyük deniz yolları İngiltereyi büyük istilâ yolları üzerinde bırakıyordu. O sisletinin ve dalgaların kucakında tecrübenin masun bir halde rahat edebildi. Ve deniz yollarına bir kaç büyük donanmanın enkazı üzerine, den geçerek bayrağını dikti; müzaffer oldu. İngiltere için 1939 harbine gelinceye kadar harpler bir müstemleke harbi idi. İngiliz politikası için mücadele bir Avrupa kovalasyonu vücutte getirecek ana vatana en az zıyanla harbi idare etmekteydi.

1939 harbinin bilhassa Fransanın sulutundan sonraki safhası artık bu tarihi şartların devam etmediğini gösterdi. Anavatan tehlike idi. Anavatan sahibi olmak İngiliz vatandaşları için yalnız hüriyetin ve saadetin değil dünya nimetlerinin en mufenalarına sahip olmanın ta kendisi idi.

1939 harbinin inkışat tarzı harbi böyle bir safhaya soktu.

Bugün İngiltere müdafaasını kendi insanları ile kendi ruhi kudretini ile idare etmektedir.

İngilterenin havadan gelecek tahrip ve istilâ harbine karşı çok şiddetli bir surette mu'avenet göstermesi, bunu harikulâde denetlenecek bir kudretle idame etmesi cebebini harbin karakterinde aramak iktiza eder. Artık mevzu bahis olan bu veya bu kıtada siyasi nüfuz sahibi olmak müstemleke hükümetlerinin şuradan veya buradan başlaması davası değildir.

"Bizzat "Anavatan" ın bir veyahut esir olması hikâyesidir. Hüriyet her zaman mesuliyet demektir. Hüriyeti isteyenler her zaman mesul olmanın ne demek olduğunu idrâk ederler.

Çorçilin nutkunda ki hava güncerdenberi devam eden harbin ruhunda bir aksaklık vücutte getirmemiş olması gösteriyor ki Britanya tarihi mesuliyetini idrak etmektedir. İngiltere tarihinin en mühim anlarını yaşadığı bu anda adanın kitle halinde gösterdiği metanet ilkelate layıktır. Bilhassa son harp başladuktan sonra seri inhihaller görmeğe alışanlar için, İngiltere muhavemeti "harikulâde", den başka bir şifarla yâdedilemez.

Bin senedir yabancı kaldığı istilâ tehlikesiyle bugün alın altına gelen Britanyada gösterilen ruhi aksilâmot netice ne olursa olsun şüphesiz ki tarihin kaydettiği en şöhretli müdafaalardan biridir.

Sadri Ertem

Eylül eleme imtihanları bitti Haziran nazaran randıman yüzde 40 fazla

Orta okullarda eleme yazılı imtihanları tamamlanmıştır. Eleme imtihanlarının neticeleri tespit edilmiştir. Şimdiye kadar yapılan tespitlere göre randıman haziran devresine nisbeten yüzde 40 fazladır.

Vapurlar kontrol ediliyor İstisab haddinden fazla yolcu alınmıyacak

İstanbul mntakası liman bölgesinde Mınakalât Vekâletinden gelen emir üzerine bütün deniz merakibini sıkı bir kontrole başlanmıştır.

İlk ağızda denizyollarının bundan gelen Konya ve Ayvalık'tan gelen Mersin vapurlarında istisab haddinden fazla yolcu olduğu görülmüştür.

Bu vaziyetin önüne geçilmesi için şiddetli tedbirler alınacak.

Fıkra:**Cenaze nereye götürülüyor?**

Çok fakir bir adam bir gün küçük oğlunu sokakta gidiyordu. Yanlarından bir cenaze geçti. Cenazenin arkasında bir kadın döğünerek ağlıyor ve şöyle söylüyordu:

— Kocacığım. Seni öyle bir yere götürüyorlar ki orada ne yatak, ne yorgan, ne ekme, ne yiyecek var...

Çocuk kadının bu sözleri karşısında babasına dönerek dedi ki:

— Baba bu cenazeyi bizim eve mi götürüyorlar?

Şunun bunun sofrasında geçen birisi besparmağıyla yemek yedi. Bir gün sofrada bulunanlardan biri dayanamayıp sordu:

— Yahu neden besparmağı yiyorsun!

Hazır cevap tufeyli şöyle dedi:

— Altı parmağım olmadığı için!...

Hırsızın birisi bir evden elbise çalmıştı. Kendisi bunu satmak üzere bir dellala verdi. Fakat elbise dellalın elindeydi.

Arkadaşları bir müddet sonra yanlarına elibos dönen hırsıza sordular:

— Elbiseyi kaçça sattın.

Cevabı şu oldu:

— Sermayesine verdim.

Kısa haberler:

* 31 Ağustos müddeti tamamlanan Türk. Fransız ticaret anlaşmasının Kânunuevvel 940 nihayetine kadar uzatıldığı gümrüklere bildirilmiştir.

* Bir müddettenberi şehrimizde bulunan Ticaret Vekâleti müsteşarı Halit Nazmi bugünlerde Ankara'ya gidecektir.

* Galatada Necatibey caddesinde bakkal ve tütüncü Ali dolar olarak döviz kaçakçılığı yaparken gümrük muhafaza memurları tarafından cürümüşut halinde yakalanmış, adliye teslim edilmiştir.

Seyrisefer teşkilâtı yolcu salonunun üstüne taşınıyor

Belediye seyrisefer teşkilâtı şehrin birkaç yerinde ayrı ayrı binalarda bulunmaktadır. Belediye Galatada yolcu salonu üzerinde geniş bir kısmın seyrisefer teşkilâtına tahsisini Münakale Vekâletinden rica etmiş. Vekâlet bu ricayı kabul etmiştir. Yakında seyrisefer

Güreşçileri Davet

İstanbul bölgesi güreş ajanlığının:

Evvelce 21-9-1940 günü yapılacak ilan edilmiş olan bölge greko-roman güreş birincilik müsabakaları 28-9-1940 günü Süleymaniye klübü salonunda yapılacaktır.

Güreşçilerin evvelce bildirildiği şekilde hazır bulunmaları tebliğ olunur.

Eminönü Halkevinde dünkü çay

Agâh Sırrı Levend'in Eminönü Halkevi reisliğinden ayrılması mü. nasbetile dün saat 17 de şerefine bir çay ziyafeti tertip edilmiştir. Bu ziyafette Evin bütün âzaları, ve Agâh Sırrı Levend'in dostları hazır bulunmuşlardır.

Evin yeni başkanlığına Doçent Yavuz Abadan tayin edilmiştir. Yukardaki resim bu samimi toplantıdan bir intibah tesbit ediyor.

Sarhoş bir kadın üç gün hapse mahkûm oldu

18 yaşlarında Abdullâh kızı Emine, dün akşam muhtelif yerlerde bir hayli içmiş ve kendini bilmiyecek derecede sarhoş olduktan sonra Divanyoluna çıkarak, nara atmağa, gelen geçene satışmağa başlamıştır.

Emine polis ve bekeiler tarafından yakalanmış, dün de adliye teslim olunmuştur. Üçüncü asliye ceza mahkemesi ayyaş kızı 3 gün hapse cezasına mahkûm etmiştir.

Mahkûm olan erocinciler

Mustafa ve Osman adında sabıkalı iki eroin satıcısı ve içicisi yakalanmış, dün de besinci asliye ceza mahkemesi tarafından muhâkeme olunmuşlardır. Mahkeme her iki suçluyu da birer sene hapse ve 220 ser lira para cezası ödemeye mahkûm etmiştir.

Yeniden ceza gören esnaf

Emniyet altıncı şube memurları dün de şehirdeki kontrol rinde belediye nizamlarına muhalif harekette bulunan 30 şoföre ceza vermişlerdir.

Bundan başka Sirkeci civarındaki dükkânlar kontrol edilmiş, tasdikli tarife asmamaktan haklarında muhtelif cezalar kesilmiştir.

Bundan başka yedi kişi tramvaya atlamaktan ve ayrıca yedi dilenci de dilenmek suçundan yakalanmış, haklarında zabıt tutulmuştur.

Hasan Ecza deposundaki yangın tahkikati

Hasan ecza deposunda kasden yangın çıkarmaktan mazmun olanların muhâkemesine dün ikinci ağır cezada başlanmıştır. Fakat mazmunlardan Niyazi gelmediğinden ihzaren celbi için muhâkeme başka bir güne bırakılmıştır.

KOCA YUSUF

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

Yusuף Sarıyerli İzzeti 17 dakikada nasıf yenmişti

Makarnacıya:
— Yazık ki, koca arslan! Şu zıpcıktı güreşçiyi yere vuramadın!

Diyorlardı. Ahmet pehlivan:
— Merak etmeyin, gelecek hafta onun ermeydanından se-diye ile nasıl götürüldüğünü görürsünüz!

Diye cevap veriyor ve öfkesinden dişlerini sıkarak, homurdana homurdana yürüyordu.

"Ak Koç, Kara Koç, er meydanında belli olur!,"

Yusuf, ortesi haftayı iple geçiyordu. Yusufun arkadaşları:

— Sen çıldırdın mı be? Makarnacı seni kündeye düşürürse, kutr kutr ezer, pestile çevirir.

Diyorlardı. Yusufun kendine güveni olmasaydı, kendisinden çok ağır olan böyle bir pehlivanlar boy ölçüşmek ister miydi?

— Allah büyüktür, çocuklar: Hele bir ortaya çıkalım. Ak koç, kara koç ermeydanında belli olur.

Cevabını veriyor ve yılmılık göstermiyordu.

Prens Halim Paşa o günkü güreş için ortaya yirmi altın mükâfat da koymuştu. O devre göre bu, az para değildi. Yusufun paraya da ihtiyacı vardı. Halbuki Makarnacı Ahmedin vaziyeti çok iyi idi; o, paraya, pula bakmıyor, meydanı uzun zaman boş bularak bu sayede temin ettiği şöhretini kaybetmekten başka bir endişesi yoktu.

Halim Paşanın (paralı müsbakalar) tertip ederek, böyle köşede bucakta kalmış istidatları meydana çıkarmaktan zevk duyması, aynı zamanda memleketimizdeki güreşçiler için de ciddi bir teşvik vesilesi oluyor du.

O gün Halim Paşanın köşkün deki bahçede her zamankinden fazla kalabalık vardı. Dudullunun, Merdivenköyünün, Çamlıca'nın bütün güreş meraklıları buraya akın etmişlerdi.

Güreş öğleden sonra — ikinci diye doğru — başlamıştı. İlk önce Sarıyerli İzzetle Arap Hakkı güreşmeğe başladılar.

Sarıyerli, Arap Hakkının on dakikada sırtını yere getirmişti. Arap Hakkı çok çevik bir pehlivandı, fakat, Sarıyerliye yenileceği belliydi. Geçen hafta Makarnacı Ahmet gibi ağır vücutlu bir pehlivanı bile hayli yoran İzzet, şüphe yok ki, kendisinden çok zayıf olan Arap Hakkı yeneyecekti.

Seyirciler ikinci güreşi sabırsızlıkla bekliyordu.

Paşanın daire müdürü, Yusuf'a şöyle bir teklifte bulundu:

— 3 —

— Makarnacı ile güreşmeden önce, Sarıyerli ile güreşir misin? Yusuf bu teklifi derhal kabul etti:

— Çorbadan kaçanın kasiği kırılımsın. Ben bugün, bir iki değil, on güreş yapmağa hazırım. Elverir ki, her güreş arasında onar dakika dinlenmiş olayım.

Abdullah beye bu talimatı paşa vermişti.

Yusufun, bu teklifi kabul ettiğini Halim Paşaya bildirdi:

— Bu genç, çok yaman bir pehlivana benziyor... Kendisine fevkalâde güveni var.

Halim Paşa:
— Pekâlâ, öyleyse hemen tutuşsunlar.

Deyince, ikisi birden güreş meydanına çıktılar. Sarıyerli ile Yusufun sikletleri arasında hemen hemen bir fark yok gibiydi.

Sarıyerli İzzet de yabana atılır pehlivanlardan değildi. Seyirciler geçen güreşte onu çok takdir etmişlerdi. İki genç pehlivan aynı zamanda yaşlı görünüyorlardı.

İkisi de gösterişli, ikisi de ateşli gençlerdir.

İkisi de sert oynuyordu.

İlk hamlede Yusuf yüzüstü yere yattı; Sarıyerli, Yusufun sol kolundan iyice yakalamıştı. Bacakları da Yusufun karnını ezip duruyordu.

Yusuf hasmını yere çabuk düşürmek için yere yatmıştı. Yusuf ayakta yalancı pehlivanlar gibi ellense oyunlarilo vakit geçirmekten hoşlanmazdı.

Sarıyerli İzzet, hasmının kolunu kerpene kıstırması gibi, öyle şiddetli yakalamıştı ki,

RADYO

7.30: Program ve memleket saat a. yarı, 7.35: Müzik Hafif program (Pl.) 8.00: Ajans haberleri, 8.10: Ev kadını, 8.20/8.30: Müzik: Hafif Müzik programının devamı (Pl.) 13.30 Program ve memleket saat ayarı, 13.35: Müzik Muhtelif şarkılar (Pl.) 13.50: Ajans haberleri, 14.05: Müzik: Plâkalarla muhtelif şarkılar programının devamı, 14.20: Müzik: Riyasetcumhur bandosu, 15.00/15.30: Müzik: Hafif şarkılar (Pl.) 18.00 Program ve memleket saat ayarı, 18.05: Müzik: Cazband (Pl.) 18.30: Müzik: Franses - Piyano konsertosu (Pl.) 18.40 Müzik Radyo caz orkestrası, 19.15: Müzik, 19.45: Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 20.00: Müzik: Fasil heyet, 20.30: Konuşma (Günün meseleleri), 20.50 Müzik: şarkılar, 21.10: Temsil; Tam isabet, (Yazan: Kemal Tözem), 21.30 Radyo gazetes, 21.45 Müzik; Radyo salon orkestrası, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans, 22.50: Müzik:

Seyirciler arasında:

— Delikanlının kolu gidiyor... Diye bağranlar bile vardı. Fakat, Yusufun yüzünde teessür ifade eden en ufak bir çizgi bile görülüyordu.

Halim Paşa balkondan seyretirken, bu güreş kendisini hayli heyecanlandırmıştı. Çünkü, güreşçilerin ikisi de genç ve ayda ayarda kuvvete malikdiler. Buna rağmen, sırtlanlar gibi sarıyerli güreşen genç pehlivanların kapışmaları on yedi dakikada fazla sürmedi: Yusuf, birdenbire sür'atli bir dönüşle kolunu kurtarış ve şiddetli bir hamle ile Sarıyerli İzzeti şaşkırtarak altma almıştı.

Bundan sonra, İzzetin böyle gibi bağırışına şahit olan seyirciler:

— Yaşa Yusuf...

— Yaşa Yusuf demir pençe arslan...

— Diyerek ellerini çırpıyorlardı.

Tam on yedinci dakikanın sonunda Sarıyerlinin sırtı yere gelmişti.

İzzet pehlivan o kadar bitmiş ve ezilmişti ki, Yusuf ayağa kalkarak, kendisini alkışlayan mütevazıane bir tavırla selâmladığı halde, Sarıyerli hâlâ keşme dinini toplayıp yerden kalkamıyordu.

Halim Paşanın heyecanı artmıştı. Alkış tufanı dimmiyordu. Paşanın bütün dikkati Yusufun üzerinde toplanmıştı.

Hakem pehlivanlara on dakika kalık bir istirahat verdi. Sarıyerli İzzet, biraz önce Arap Hakkıyı yenmekten mütevazı gurur ve neşesini kaybetmiş...

(Devamı var)

149.1940 Cumartesi

Radyo salon orkestrası programının devamı. Yalnız uzun dalga postası 22.50; Enebi dillerde konuşma (Yalnız kısa dalga postası), 23.10; Müzik: Cazband (Pl.) 23.25/23.30: Müzik programı.

TAKVİM	Cumartesi	Pazar
	14 Eylül	15 Eylül
	11 Şaban hızır 192	12 Şaban hızır 193

GÜNEŞİN DOĞUŞU	Cumartesi		Pazar	
	5 38	11 15	5 39	11 17
Öğle	12 10	5 46	12 10	5 48
İkindi	15 43	9 20	15 42	9 21
Akşam	18 22	12 00	18 21	12 00
Yatsı	19 58	1 33	19 56	1 35
İmsak	3 57	9 33	3 58	9 36

Çeviren: Suat Derviş - 24 -

— Affedersiniz Mösyö. Yine anlamadım.

— Bu ifadenin bazı noktalarına mı itiraz ediyorsunuz, yoksa onun söylediği sözlerini hepsini de yalan veya yanlış mı buluyorsunuz?

— Bir tek noktaya itiraz ediyorum Mösyö. Fakat bu esas noktadır. Bu da Madam Bayford'un Mister Bruntonun Mister Hargreaves ile olan münasebetine ait olan söylediği sözlerdir. Madam Bayford babasının Mister Hargreaves'i evine kabul etmesini sevmezliğinin sebebi Mister Hargreavesin Madam Bayford ile evlenip, onu kendisiyle beraber götüreceğinden korkması olduğuna siz inanırdınız değil mi? Bu doğru değildir. Bu bir yalandır Mösyö. Mister Brunton Mister Hargreavesi evine kabul etmezdi. Çünkü Mister Bruntonun Mister Hargreavesin annesi Mister Hargreaves ile vaktiyle

arasında bir aşk geçmişti. Ben dediğimde yapmıyorum. Hikâyeye anlatmıyorum. Bildiklerimi söylüyorum. Çünkü mesele korkunç bir meseledir. Bir insanı öldürmüşlerdir ve sizin söylediğiniz her şey meydana çıkmalıdır.

"Mister Bruntonla ben sevdiğimiz zaman, bana her şeyini anlatırdı. Bana bir kere dünyada en ziyade ona âzap vereceğin hayatta sevdiğin biricik kadının intiharına sebebiyet vermiş olması bulunduğunu söyledi. Bu kadın kendisinden ayrılmaya tahammül edememişti. Bu kadının günün birinde Mister Bayford ile evleneceği muhakkak gibi görünürdü. Mister Hargreavesin annesi olduğunu söyledi. Her zaman hayatına kendisi için kıymış olan bu romanesk kadının oğlunun kendi kızıyla evlenmesi ihtimalini düşünüyordu ve üzülmüştü. Mister Brunton gayet güç bir

vaziyette ve çok kederli günler geçiriyordu.

"Halbuki sonra her şey düzeldi. Mister Elaire Mister Hargreaves ile evlenmedi. Mister Bayford oldu.

Mister Brunton damadını pek beğenmezdi ve o da pek çabuk öldü ve her şey şu suretle yeniden yola girdi. Yani Mister Hargreavesin avdeline kadar her şey iyi gitti. Mister Brunton o dönüp te Mister Bayfordu dul bulmasından korkuyordu. Bana: "O dönerse meseleler olacaktı demişti. Daha genç kızken evlenmelerine güç belâ mani olabildim. Halbuki şimdi..."

"Size yemin ederim ki Mösyö Mister Bayford ile Mister Hargreaves yalanlarını size anlatırlarken kendimi zor tuttum. Yalan söylemek için onların gelip buraya oturmağa hakları yoktu. Mister Brunton sevmediği kızını Mister Hargreavesin alıp götürmesinden korkuyordu. Söylemek isterim ki...

— Bir dakika.. Rica ederim bir dakika müsaade ediniz. Siz Mister Bruntonun Mister Hargreavesin evine girip çıkmasını istemeyişinin sebebi sonuncunun annesiyle kendi arasında vaktiyle bir aşk macerası

geçmiş oluşu, ve bu macera neticesi de bu kadının kendisini öldürmüş bulunuyor, demek istediniz, öyle mi? Beni iyi takip edebiliyor musunuz?

— Evet Mösyö söylemek isterim.

— Peki Matmazel, Şimdi gayet nazik bir sual soracağım. Çok güç bir sual.. Şimdi söyleyiniz bize, siz bu ifadenizle mahkemeye maktul Mösyö Maxvel Bruntonun Mister Peter Hargreavesin hakiki babası olduğunu anlatmak mı istediniz?

"Sükût... Salonda sükûnetin muhafaza edilmesi için ısrar ediyorum..."

"Sözümü duyduunuz mu Mis Boguet?.."

— Duydum ve anladım Mösyö Siz bana Mister Hargreavesin hakikatte Mister Brunton'un oğlu olup olmadığını soruyorsunuz... Hayır!.. Hayır!.. Hayır!.. Ben bunu söylemek istemedim. Bu doğru değildir... Mister Bruntonla Mister Hargreaves — nasıl söylüyordunuz — arasında aşk macerası başladığı zaman Mister Hargreaves Koleje giden bir çocukmuş.. Böyle bir şey düşünmedim. Yalnız Mister Brunton günün birinde bu delikanlının annesinin kendi yü-

zünden öldüğünü öğrenmesinden korkuyordu. Kızının kendi evini terkmesinden değil. Ben bunu söylemek istiyordum.

— Hikâyeyiz şayanı hayret bir hikâyeye, Mis Boguet. Bunu isbat edebilmek mümkün mü misiniz?

— Affedersiniz Mösyö, fakat ben..

— Bu söylediklerinizi isbat edecek bir deliliniz var mı diye soruyorum. İleri sürdüğünüz bu şeyleri nasıl isbat edeceksiniz. Anladınız mı şimdi?

— Evet anlıyorum Mösyö. Fakat bazı güç kelimeler kullanıyorsunuz. O zaman anlayamıyorum. Şimdi bana söylediğim şeyleri isbat edip edemeyeceğinizi soruyorum. İşte cebimde isbatım var.. Bir mektup. Buyurunuz. İşte yanım.

daki insan size verecek, teşekkür ederim Mösyö işte...! Bu mektup zavalı Mister Hargreaves tarafından Mister Bruntona hitaben yazılmış olan bir mektuptur. Mister Brunton bana bu hikâyeyi anlatırken mektubu da vermişti.. Eğer Mösyö isterse..

— Bir saniye, lütfen bir saniye.

— Teşekkür ederim Mösyö. Bü-

tün jüri âzası mektubu gördü mü? Okudu mu?.. Mis Boguet lütfen mahkemeye bu vesikayı nazik olarak geçirmiş olduğumuzu anlatır mısınız?

— Bu... Bu... Nasıl söylüyorsunuz?

— Haydi, Haydi bu mektup nasıl oluyor da elinizde bulunuyor?

— Fakat size daha evvel anlattığım Mösyö. Mister Brunton bana hikâyeyi anlattığı zaman bu mektubu verdi.

— Cevap vermeden evvel düşününüz mü?

— Affedersiniz Mösyö?..

— Bu mektubu Mister Bruntonun elinden aldığımı söyleyebilirim samimi misiniz? İfadenizin ciddiyeti ve vehametini anlayabiliyor musunuz? Bu defa açık konuştüğümü zannediyorum.

— Evet, her şeyi biliyorum. Her şeyi anlıyorum. Buraya hakikaten söylemek için gelmiş olduğumu biliyorsunuz. Size doğru söylüyorum Mösyö. Ve eğer size Mister Brunton bana..

(Devamı var)

Paris Almanlardan önce kim işgal etmişti?

Bir Fransız askeri muharririnin romanından

- 2 -

Kırk yıl kadar evvel Danrit isminde bir Fransız muharriri "İstilâyi Cihan., isimli Parisin İslâm orduları tarafından işgalini tesbit eden bir roman yazmış.. Muharrir bu hayali eserinde iki büyük milyonluk bir İslâm ordusunun Avrupada önüne çıkan ordularını dağıttıktan sonra ordunun Paris kapılarını dayandığını ve "Zavallı Paris, zavallı medeniyet kaynağı! Nihayet kendi telâket çukurunu kendi eliyle kazdı., diyerek eserinin sonlarında Parisin sukutunu anlatıyor. Bu romandan dün aldığımız parçada, Parisliler duvarlara yapıştırmış bir beyannamede İslâm ordusunun zehirli gazla mağlûp edileceğini okumuşlardır. İki Fransız zabiti de bu beyannameyi okuduktan sonra zehirli gazın imal edildiği fabrikaya gidiyorlar.

Kuvvetli bir ihtimal olarak alkala darussmâasındaki esaslar bunlar ise de bu esasların terkibi sureti nasıl: Hararetle mi? Elektrikle mi, asidlerle mi olduğunu kimse bilmiyordu.

Manse, bu mürekkep mayı ve ya gazı hazineden çıkaracak muslukları kilitleyip bizzat kendisi açıyordu.

Gotye kaprı üç defa çaldı.. Bir camlı pencereden bir baş görünerek derhal kapı açıldı. Üç kişi içeri girerek bir tenefüs odasına girdiler. Bir amele bunlara kauçuk maskeler verdi. Çahner sordu:

— Bunları sımsıkı suratımıza mı geçireceğiz?

— Evet, aziz yüzbaşı! Eğer bu suretle hareket etmezseniz duğar olacağımız kazadan dolayı mesuliyeti kabul etmem, yahut hayatınızdan mesul olduğum için eğer bunu takmazsanız sizi içeriye sokmam. İki zabıt maskeleri yüzlerine sımsıkı takarak fabrikanın içine girdiler. Gözlerinin önünde işleyen makinelerin fevkalâdeliğini gördükleri zaman son derece de hayrete düştüler.

Bu büyük binanın orta kısmının, zeytinyağı içinde bulunan üç sıra madeni mahfazalar iştiâl ediyordu. Bir çok bakır borular bu hazinelerden yukarı kata çıkıyorlardı. Orada elektrikle işleyen muhtelif büyüklükte müteaddit tulumaların tesite ratına tabi oluyorlardı. Dipte üç büyük fırın gece gündüz yanıyor ve korkunç bacaları alev fırlatıyorlardı.

Ziyaretçilerin en ziyade gözlerine çarpan şey, fabrikadaki amelenin azlığıdır. Bunlar on beş, yirmi kişiden ibaret olup

Panorama gazinosunda kanlı bir kavga

Evvelki gece Taksimde, Panorama gazinosunda bir kavga olmuş, bir polis memuru yaralanmıştır:

Yaralanan polis, Dördüncü şube memurlarından Ömerdir. Aynı şube memurlarından Ömer ve diğer birkaç arkadaş ile birlikte gece Panorama bahçesine gitmiş, içmeğe başlamışlardır.

Polis memurları saat 12 ye doğru adamakıllı sarhoş olmuş ve bu sırada Rifki ile Ömer arasındaki eski bir kadim meselesi yeniden tazelanmıştır.

Kavga gittikçe büyümüş ve Rifki belindeki tabancasını sıyrarak arkadaşları Ömerin üstüne boşaltmıştır. Çıkan kurşunlardan bir tanesi Ömere isabetle kendisini ağır surette yaralanmıştır.

Gazinodaki halk silah sesleri üzerine korkup kaçışmağa başlamış ve yetişen Rifkiyi elinde duvarları tüten tabancası ile yakalamışlardır.

Ömer Beyoğlu hastahanesine kaldırılmış, Rifki bugün adliyeye getirilerek tevki olunmuştur.

Çocuk Hekimi
Ahmet Akkoyunlu
Taksim, Tallimhane Palas No. 4
Pazardan maada bergün saat 15
ten sonra. Telefon 40127

yalnız yüzleri kauçuk maske ile değil vücutları da aynı cinsten bir elbise ile örtülü idi.

Çahner, bunları görünce: — Herifleri şeytana benzetmek için arkalarında birer kuyruk eksik dedi. Gotye:

— İnsan mesameti ile de nefes alacağı cihetle bu tehlikeli hava içinde yaşayan amelelerin cild vasıtasile zehirlenmesinin önü almamak icabeder. İşte bu kauçuk elbiseyi bu sebebe mepni giymişlerdir..

— Ameleleri azaltmaya muvaffak olmuştunuz..

— Evet.. Burada her şey tomatik bir tarzda cereyan edeceğinden o kadar işçiyeye lüzum yok?

Selval:

— Öyle anlıyorum ki bir kaç sene sonra artık ameleye lüzum kalmıyacak yalnız makinistler iş görecektir. Amele yerine maki ne geçecek.

— Evet.. Bu asırda bu hakikat meydana çıkacaktır. — Öyle ama, işsiz kalacak milyonlarca adamı ne yapacaksınız? Bu da bir iktisadi mesele dir.

— Bir icimai buhran içinde bulunuyoruz. Kendilerini mahv ve helâk etmek istediğimiz Zenciler bize Avrupanın her müsavi surette taksim edilmesi kaidesini öğrendiler. Binaenaleyh artık icimai sefalet denilen tehlikeli ihtimal tamamiyle ortadan kalkacaktır.

Çahner sordu: — Şu ihtiyar maymun ne yapıyor?

Yüzbaşının ihtiyar maymun dediği adam, Gotye'nin muavini olan kimyager Manse idi. Etrafı camla çevrilmiş bir yerde tecrübelerle meşguldü. Her saat, kendisine dereceli bir kadehle zehirli gaz getiriliyordu. Bu gaz, sarımsak bir buhara benzeyordu. Manse evvelâ gazı muayene ettikten sonra arkasındaki kafesten bir güvercin yakalayıp gagasını zehirli gaza sokuyor ve derhal ölen bu hayvanı bir köşeye atıyordu. Bundan sonra dereceli bardağı su ile dolu ufak bir tenekeye daldırınca su gazı emiyordu.

İki zabıt dışarı çıkmak üzereyken Çahner yavaş sesle:

— Bu maskeyi yanımızda alıyordum, deminden alay ediyordum ama şimdi bunların bize lüzum olacağını anlamadım.. dedi. Gotyeden birkaç tane maske istediiler. Balden iki zabiti fabrikanın önünde bekliyordu.

Gotye: — Rüzgâr yok! Kırk sekiz saat sonra artık kurtulacağız dei.

Melval:

— Şarktan hafif bir esinti vardı.

— Doğru.. Fakat bu da gaz bulutlarını Parise senkedemez. Eğer rüzgâr şiddetlenmezse işimiz pek yolunda.. Aksi takdir, de pek fena.. Ne vakit döneceksiniz.

— Yarın sabah.

— Geceyi havada geçirmekte ne mâna var!

— Düşmanın ordugâh ateşlerinden mevzileri iyice keşfedebiliriz.

— Nasıl isterseniz öyle yapınız. Taliiniz açık olsun!

Saat dörtte Velo balonu Versayın üstünde bulunduruyordu. Yüzbaşı Jerar sordu:

— Binbaşım ne tarafa gideceğiz.

(Devamı var)

— Ya.. Demek ki bu zat sizin büyük pederiniz.. Fakat hayret!.. Waterloo muharebesinde gaz maskesi kullandıklarını bilmiyordunuz.. (İngiliz karikatürü)

Demir saça fiyat tesbit ediliyor

Kösele ve yağ fiyatları yükseldi

Elinde demir saç bulur nan kimseler bugünden itibaren beş gün zarfında bunların miktarını birer beyanname ile muntaka ticaret müdürlüğüne bildireceklerdir.

Ticaret Vekâleti, alâkadarlar ar demir saç için de bir satış ziyatı tespit edilmesini bildirmiştir. Fiyat murakabe komisyonu pazartesi günü bu hususta çalışmalara başlayacaktır. Demir saç fiyatları da, Amerikadan gelen demirlere tatbik edilen formül üzerinden tespit olunacaktır. Birlikler unamı kâtibinin de fikri alınacaktır.

KÖSELE VE YAĞ FİYATLARI YÜKSELDİ

15 gün evvel 350 kuruşa olan kalm köseleler 550 kuruşa kadar çıkmıştır. Diğer cinsler üzerinde de bu miktarda yükselme vardır.

Diğer taraftan yağ fiyatları da perakende olarak son günlerde görülmemiş derecede yükselmiştir. Alâkadarların vaziyeti tetkik etmesi beklenmektedir.

Diğer taraftan keten tohumundan bezir yağı imal eden yerli fabrikatörler fiyat murakabe komisyonuna müracaat et-

derek keten tohumu fiyatının mütemadiyen yükselmesinden şikâyet etmişler ve bezir yağlarının da gittikçe pahalılaşacağını bildirmişlerdir. Bilhassa Yunanistan tarafından çekilen keten tohumunun fiyatları çok yükselmiştir. Köylüyü korumakla beraber mamulâtı da pahalıya mal etmemek düşüncüyle keten tohumu mahsulünün ihracat birliği ve yerli fabrikatörler tarafından tamamen mübayaasının garanti altına alınması ve fiyatların da makul bir hadde fiske edilmesini düşünülmektedir. Dün zahirebirliği toplanarak bu hususta görüşmüştür.

KAHVELER ÇIKARILYOR

Gümrükte bulunan 25 bin çuval kahvenin son partisi pazartesi günü gümrükten çıkarılmış olacaktır. Yalnız malların bir kısmı satılmıyarak Brezilya şirketi elinde kaldığından bunlar bir müddet geçeceklerdir. Diğer taraftan Brezilyaya yeni kahve siparişleri verilmesi için teşebbüsler yapılmaktadır. Bölgelelikte eride de kahve buhranına mahal bırakılmayacaktır.

Okuyucu Dilekleri:

Halk hamamları erken kapanmamalı!

Balat civarındaki fabrika işçileri namına Osman Oğuzdan aldığımız bir mektupta şöyle deniyor: İstanbul belediyesinin Balatta açtığı hamam, akşamları saat beşte, Cumartesi günleri de saat birde kapandığı cihetle bu hamamdan bizim gibi işçiler istifade edememektir. Bu hamamın hiç olmazsa akşamları sekize kadar açık bırakılması civardaki binlerce işçinin yıkanabilmesini temin edecektir.

Açılması bir seneye yakın bir zaman olduğu halde henüz Gazi köprüsünden hiç bir otobüs geçmemektedir. Bu hal Eyüp ve civarında oturanlar için Beyoğlu tarafına geçmeye imkân bırakılmaktadır. Bu köprüden otobüs işletilmesini belediyeden ayrıca rica ederiz.

Asker ailelerine yardım işi

Asker ailelerine yardım kararnameyi belediyeve tebliğ edilmiştir. Yakında yardım işi bu kararnameye göre tanzim olunacaktır.

Dünyada neler olmayor

Topa, tüfeğe dair

Bir makineli tüfek yerde olduğu zaman birbiri arkasına 7000 defa ateş edildiği takdirde, namlusu kızarak erir. Bununla beraber, bir tayyareden ateş edildiği zaman, tayyarenin sürati ile namlu soğuduğu için böyle bir tehlike mevcut değildir.

Amerikan icadı bir tüfek, namlusundaki tertibat sayesinde, içine konulan on kurşunu aynı zamanda atmaktadır. Bu "onu birden patlar kurşunlu tüfek", ilk defa olarak yaban ördeği avcıları tarafından kullanılmıştır.

1350 de, top ilk defa icat edildiği zaman, bir sivri aklıllı, birbiri yanında beş, altı ağız olan bir top düşünmüş, bu suretle hep birden atılacak güllerin daha tesirli olacağını, kale duvarlarında büyük bir gedik açacağını ileri sürüyordu.

İngilterede ruhsatsız silah taşıyanlar en aşağı 20 sene hapse mahkûm olur.

Istanbul Vakıflar Direktörlüğü İlanları

Semti ve mahallesi Caddesi veya sokağı No.sı	CINSI	Muhammen aylığı	Lira Kr.
Çarşamba, Tevki Manyas zade Is- 50-7 Ev	Ev	5	00
Cafer mail ağa çıkmaz			
Cibali, Haraççı Kara Mehmet Uskübi	Haraççı Kara Mehmet Camii	5	00
Edirnekapi, Karabağ Sarmaşık	Kegeci Piri Ca.	2	00
Fatih, Kırmastı Cami meydanı	Mektep mahal.	10	00
Çarşıda Safran hanı alt katta	11 Oda	2	00
" Sıra odalar han alt kat	4 Oda	1	00
" Zincirlihan üst katta	10 Oda	2	50
" Zincirlihan üst katta	11 Fevkanî Oda	2	00
" Sıra odalar han alt katta	18 Dükkan	4	00
" Tuğcular	13 "	3	00
" Alemşah	6 "	1	50
" Kahvehane	14 "	1	00
" Bodrum hanı alt katta	28 Odanın 1/2 his.	1	50
Eyüp, Camilikebir Kalenderhane	Dükkan	1	50
Çarşıda Kürkçüler	10,11,12 Maklûp dük.	5	00
" Fesçiler	93 Dük. 96/192 his	2	00
" Kolancılar	17 Peyke mahal.	50	
Tahtakale, Rüstem paşa Mahkeme	328 Dük. 1/4 his.	2	50
Çarşıda Takkeçiler	77 Dük. 3/4 his.	4	00
" Kolancılar	18 Dük. 1/2 his.	50	
" Yorgancılar	4 1/4 his.	50	
Mahmutpaşa hacı Küçük Mahmutpaşa	130 Dük. 1/20 his.	1	00
Baba Hasan Alemlî Horhor	Haydarhane Mes.	3	00
	cift Mah.		

Yukarıda yazılı mahaller 941 — senesi Mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere ilâna konmuştur. İstekliler ihale günü olan 25 Eylül 940 Çarşamba günü saat 15 e kadar Çenberliçitağta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde Vakıf Akarlar kalemine gelmeleri. (8683)

Fethiye Malmüdürlüğünden:

Hazineye ait ve Domuz alanı mekvindeki 36,46 dereceli 2300 ton krom cevherleri ve her tonu 250 kuruş hesabı ile 5750 lira muhammen bedelle 15 gün müddetle açık arttırmaya konulduğundan taliplerin muvakkat teminat tutarı olan 430 lira 25 kuruşun teslimi veze edilmesine dair makbuz veya sair vesakile birlikte ihale günü olan 30—9 —940 pazartesi günü saat 14 de Fethiye hükümet konağında mütegekkil komisyon nezdinde hazır bulunmaları ve bedelsiz olan bu husustaki gartnameyi görmek isteyenlerin Fethiye mal müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (8563)

İstanbul Vilâyetinden:

Cumhuriyet Merkez Bankası dahilinde bulunmuş ve simdiye kadar sahipleri zuhur etmemiş olan kıymet ve paraların miktar ve nev'i ve buldukları tarihler aşağıda gösterilmiştir.

Kanunu mahsusunun 693 üncü maddesi mucibince sahiplerinin bulunmasını teminen ilân olunur. (8654)

Kıymetlerin bulunduğu tarih	Kıymetlerin cinsi	Bulunan kıymetlerin Miktarı
23/9/938	Türk borcu tahvilii II	
	Trans K. 8	1 adet
12/7/940	% 2 faizli 932 hazine	
	8 No. kuponu 10 luk	3 adet
	50 lik	1 adet
	100 luk	1 adet
	918 dahil istikrazı K. 37	7 adet
7/9/938	Para	10.—lira
3/10/938	"	5.—lira
2/1/938	"	2.—
2/2/938	"	5.—
19/4/938	"	5.—
11/6/938	"	3.—
5/10/939	"	72.50
5/7/939	"	4.—
3/3/939	"	50.—
5/6/939	"	2.—
22/6/939	"	3.—
1/7/939	"	2.—
16/11/939	"	3.—
15/2/940	"	10.—
2/5/940	"	10.—
23/6/940	"	5.—
12/8/940	"	2.50

VAKIT matbaası
Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır
Kitap, mecmua, gazete basar.
Tâbiler namına dizgi işleri alır.

